

Bilgi Notu

Hüküm, sözlükte; karar, idare, ilim, hikmet ve anlayış anlamlarına gelmektedir. Fıkıhta hüküm, Şari'nin mükelleften bir fiili yapmasını veya yapmamasını istemesi ya da onu yapıp yapmamakta serbest bırakmasıdır. Bu nedenle insanların davranışları ile ilgili olan hükümlere "fıkhi hüküm" ya da "ef'al-i mükellefin" denir. Fıkhi hükümler şunlardır: Farz, vacip, sünnet, müstehap, mübah, mekruh, haram ve müfsit.

2.2. Namaz Türleri

Hanefi Mezhebi dışındaki mezheplere göre namaz, genel olarak farz ve nafile şeklinde iki gruptur. Hanefîler'e göre ise namazlar; farz, vacip ve nafile olmak üzere üç gruptur.

Farz Namazlar: Farz olan namazlar, farz-ı ayın ve farz-ı kifaye olmak üzere iki çeşittir. Farz-ı ayın olan namazlar yükümlülük çağındaki her Müslümana farz olup, her biri ayrı ayrı bunu yerine getirmekle mükelleftir. Farz-ı ayın olan namazlar şunlardır: Her gün beş vakit namaz ve her hafta cuma günleri kılınan cuma namazı. Günlük farz namazlar sabah namazı 2 rekât, öğle namazı 4 rekât, ikindi namazı 4 rekât, akşam namazı 3 rekât ve yatsı namazı 4 rekât olmak üzere toplam 17 (on yedi) rekâttır. Cuma namazı, cuma günü öğle namazının vaktinde cemaatle kılınan ve farz olan kısmı 2 rekât olan bir namazdır. Cuma namazı kılınıncaya kadar ayrıca öğle namazı kılınmaz.

Farz-ı kifaye olan namaz ise cenaze namazından ibarettir. Bu namazı bir kısım Müslümanlar kılınca öteki Müslümanlar cenaze namazı kılmadıkları için sorumlu tutulmazlar. Sevap ve fazileti ise namazı kılanlar elde etmiş olurlar.

Cuma Namazı: Cuma, Müslümanların haftalık bayram günüdür. Bu günde Müslümanlar cami ve mescitlerde toplanır, okunan hutbeleri dinler ve bilgilerini artırırlar. Hep birlikte cuma namazını kılar, namazdan sonra birbirlerinin hâl ve hatırlarını sorar, tekrar günlük işlerine dönerler. Cuma gününün ve cuma namazının fazileti hakkında pek çok hadis nakledilmiştir. Cuma günü beden temizliği yapmak, gusül almak, güzel ve temiz elbiseler giymek, başka şeylerle uğraşmayıp camiye erken gitmek, tahiyetü'l-mescid olmak üzere iki rekât namaz kılmak, Kehf suresini okumak veya dinlemek müstehaptır.

Şartlarını taşıyan kimseler için cuma namazı farz-ı ayındır ve iki rekâttır. Bu namazın farz oluşu Kitap, sünnet ve icma ile sabittir. Şu ayet cuma namazının farz oluşunun delilidir. "Ey